

KAKTUSI IN DRUGE SOČNICE

Ljubljana 14. 12. 84.

Številka

8.

Leto

13.

15

LET DRUŠTVA PRIJATELJEV KAKTEJ SLOVENIJE!!!

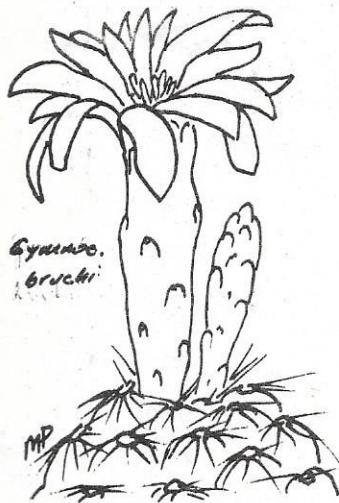
Obletnico bomo proslavili kot vsako leto v decembru pri Slamiču v kmečki sobi (ABC Pomurka - Gostinsko podjetje Slavija, Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 310-970) in sicer 14. decembra od 17. ure dalje.

Vsakega člana DPKS, ki se bo udeležil tega srečanja, čaka poleg zanimivega večera še posebno presenečenje: darilo tov. Piskača iz Zagreba, kateremu se za to še posebej zahvaljujemo. Člani, ne pozabite na dobitke za tombolo in kaktuse za licitacijo! Tudi koledarji kaže da bodo.

Dnevni red za:

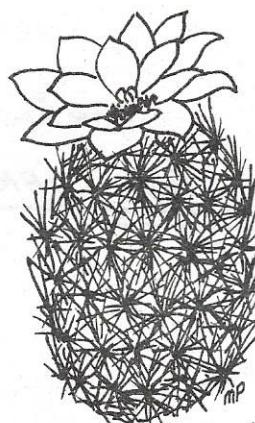
14. december

- 1) Srečanje vseh prijateljev kaktej
- 2) Slavnostna večerja
- 3) Tombola
- 4) Licitacija (Oman in Smrtnik)
- 5) Razno (če bo še čas)

11. januar

- 1) Aktualne zadeve
- 2) Predavanje
- 3) Diapositivi (tov. Jerin)

Escarbaria
nem.

8. februar

- 1) Občni zbor
- 2) Diapositivi (tov. Pretnar)
- 3) Razno (semena, lončki, kaktusi itd.)

Dopisi:

Naslov na ovitku biltena!

Naslovna stran:

Foto: Peter Jerin

Risbe: Marija Prelec

Predlog predstavnikov DPKS

BLIZU 200 ČLANKOV OB 15. OBLETNICI DRUŠTVA!

Za tiste, ki ne bodo prisotni na decemberskem "slavju" in ne bodo slišali slavnostnih govorov, veljajo naslednje misli. Ob 15. obletnici društva pričakujemo od vseh članov še več aktivnosti posebno tistih, ki so bolj oddaljeni od sedeža društva. To sodelovanje bi temeljilo na naslednjih predlogih:

- člani društva bi v pismeni obliki poročali in opisovali vse v zvezi s kaktusi in s svojim delovanjem v tistem kraju (izleti, predavanja, zanimivosti, predlogi itd.)
- člani društva iz nekega okoliša bi organizirali skupinske obiske sestankov v Ljubljani (stabilizacija)
- člani društva iz Ljubljane in okolice pa bi obiskovali večje zbiratelje v drugih krajih in pripeljali predavanja z diapositivi tudi za širši krog krajanov v tistem kraju. Pobude naj pridejo ravno iz teh krajev! Pobudnički naj bodo tudi hortikulturna in turistična društva. Radi se bomo odzvali njihovemu vabilu.

Društvo bo močno, če bodo delovali vsi člani društva po svojih močeh.

Oglasite se s predlogi!

D P K S

PREDLOG ZA NOV UPRAVNI ODBOR:

Priimek	Delo v društvu
BREZAR	- članki in druge obveznosti
BRLAN	- razno
JERIN	- predsednik in druge obveznosti
KUNEJ	- članki in koordinacija s hrvatskim društvom
OBLAK M.	- razno
OMAN	- nabava koledarjev
POGAČNIK J.	- podpredsednik in druge obveznosti
POTOKAR	- tajnik društva
SEDEJ	- organizacija in delo na razstavi
SMRTNIK	- razno
ZLOKARNIK	- propagandno - prodajno delo

PREDLOG ZA NOV NADZORNI ODBOR:

PRETNAR	- značke in druge obveznosti
SIMONČIČ	- delo s članstvom in druge obveznosti
SLATNER	- članki in raziskovalno delo s kaktusi

Ob teh predlogih moramo upoštevati, da delajo za društvo tudi drugi člani vsak po svojih močeh in sposobnostih. člani upravnega in nadzornega odbora so dolžni prihajati na sestanke pol ure preje in so odgovorni za delo v društvu.

D P K S

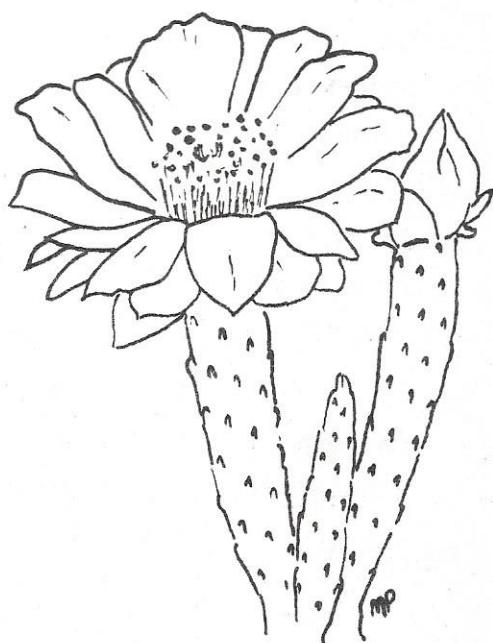
*Cylindropuntia
verschaffeltii*

NARAVA - ZDRAVJE 84

Od 20. do 23. septembra je bila na GR v Ljubljani že jubilejna 15. razstava, kjer smo zopet sodelovali z razstavo in prodajo kaktusov.

Hudo so se spremenile razmere oziroma zanimanje od leta 1969 pa do letos. Danes zelo kvaliteten kaktus celo za nizko ceno težko najde pot do kupca, razstava kaktusov pa ne deluje več kot prvovrstna atrakcija, pa če je še tako bogata. Kljub temu pa se lahko še vedno pohvalimo, da je naša razstava kaknej poleg razstave gob še vedno zelo privlačna.

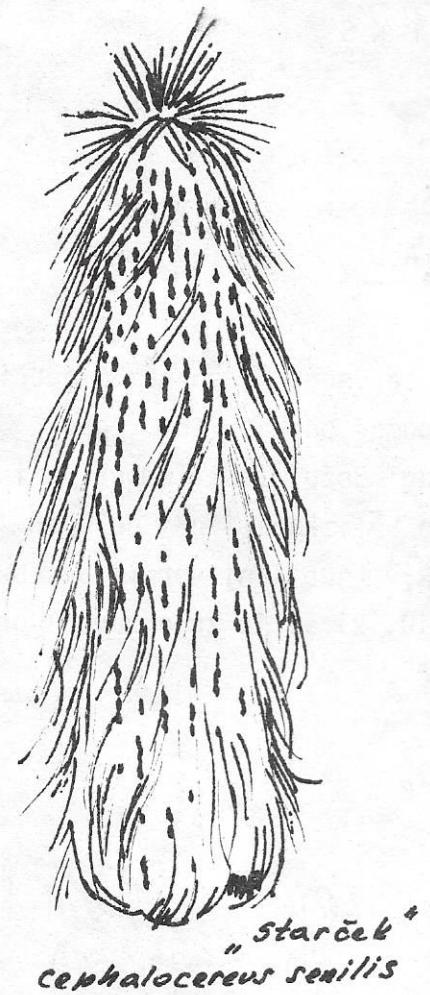
Žal je letos lahko prodajal kaktuse samo tisti, ki je imel "okrašene" z umetnim

*Pterocactus
tuberosus*

cvetjem. Ostali so bili bolj za "statiste". Kupna moč še vedno pada, časi so hudi in le kič se dobro prodaja. Stabilizacija je tako zadela tudi naše društvo. Kljub temu, da je bilo letos manj kaktusov namenjenih razstavi, pa so nekateri naši člani pod vodstvom tov. Sedeja napravili vzorno razstavo. S prodajo značk si je društvo finančno opomoglo, z reklamo za kaktuse pa smo dobili nekaj novih članov, predvsem mlajših, kar kaže, da zanimanje za kaktuse še ne bo zamrlo.

Peter Jerin

ČLANARINA ! ! !

Upravni odbor je na svojem zadnjem sestanku dne 9. novembra sklenil, da bo članarina za leto 1985: 500.- din.

Z dosedanjim članarino nismo pokrivali stroškov delovanja društva. Še vedno je naša članarina nižja od ostalih podobnih članarin. Nova članarina bo omogočila nemoteno delovanje društva in kvalitetnejši bilten. V letu 1985 bomo začeli tudi z barvnimi fotografijami!

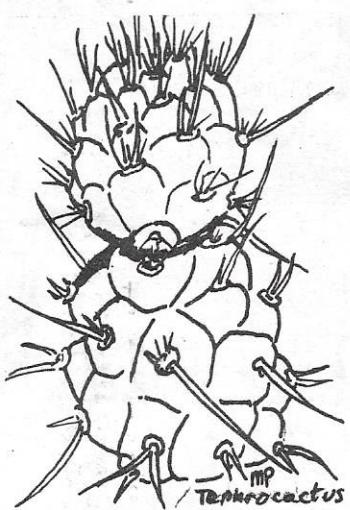
Članarino poravnajte čimprej po priloženi položnici, pa čeprav še ni minilo eno leto od zadnjega vašega vplačila.

Vljudno prosimo vse tiste, ki še niso poravnali članarine za letošnje leto, da to store. (Dobili bodo posebno položnico).

DRUŠTVENA KNJIŽNICA

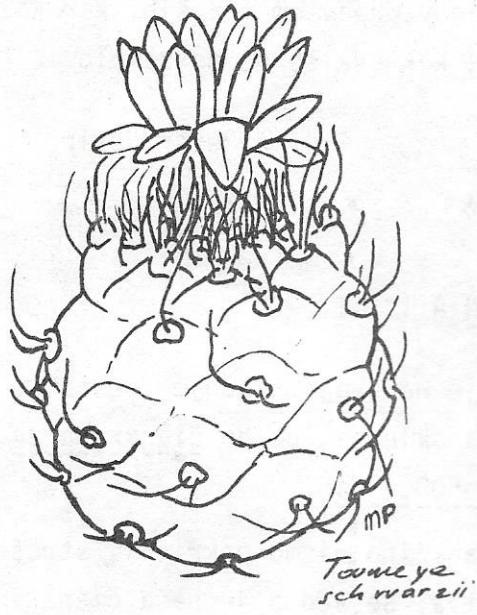
Nova članarina bo omogočila tudi nakup novih knjig za društveno knjižnico. Že doslej se lahko pohvalimo z dragocenimi knjigami, ki predstavljajo neke vrsto klasike v tovrstni literaturi:

Haage: Kaktusi od A do Ž in Jacobsen: Leksikon sukulent (obe v nemškem jeziku).

Ob tem imamo tudi nekaj knjig v angleščini, slovenščini in srbohrvaščini. Točen seznam knjig bomo objavili v naslednji številki. Poleg knjig boste lahko v društveni knjižnici dobili tudi najvažnejše revije s področja kaktusov v angleščini, nemščini, francoščini, italijanščini in glasilo hrvaškega društva: Vjesnik.

D P K S

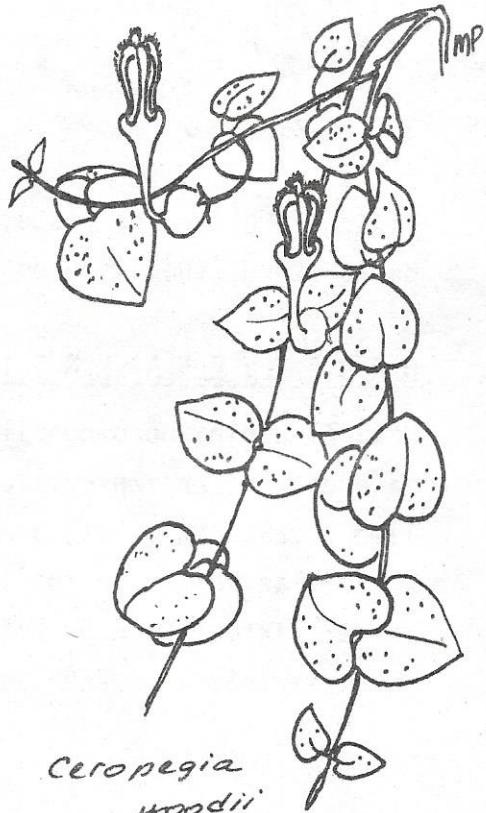
Z A H V A L E

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam omogočili finančno pomoč, posebno tov. Lobodi Mladenu, Adžagi Božu, Izet Tamburiću in drugim, ki so se izkazali pri delu in prodaji na GR v Ljubljani ter še posebej tov. Pretnarju, ki se je zelo zavzel pri izdelavi značk.

D P K S

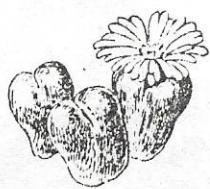

(Piskac - ZG)

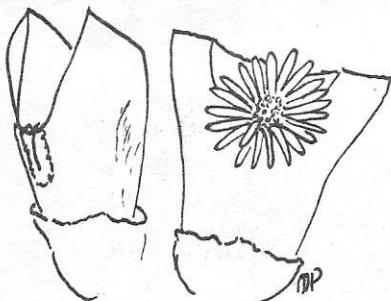
OPHTALMOPHYLUM (AIZOACEAE)

Ophthalmophyllum pomeni v grškem jeziku listnato oko. Takšen je tudi izgled teh rastlin, ki imajo telesa zelene ali rjave barve. Telo je zraslo iz dveh listov, ki ju na vrhu loči reža. Vrh lista ima prosojno kožico podobno kot pri Fenestraniji. Skoznjo dobiva rastlina potrebno sončno svetlobo za svoje življenje. Oblike teles so kegljaste ali cilindrične. Podobno kot Lithopsi. Iz reže med listoma požene na kratkem peclju cvet, ki je lahko bele, vijolične ali rdeče barve. Gojimo ga v običajni prsti za "žive kamne". Poleti naj raste na polnem soncu za steklom. Rastna doba je od julija do novembra. Zalivamo ga šele, ko se pokažejo cvetni popki (septembra). V juliju in avgustu zalijemo le enkrat mesečno, ostale mesece v letu pa mora biti popolnoma suh. Prezimujemo ga pri temperaturi okrog 10° C. Po potrebi presajamo v maju. Rastlina raste in se razrašča počasi. Razmnožujemo ga s semenom.

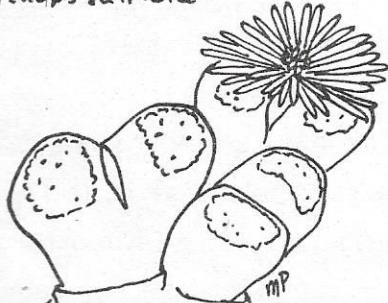

Ophthalmophyllum friedrichiae,

Conophytum proximum

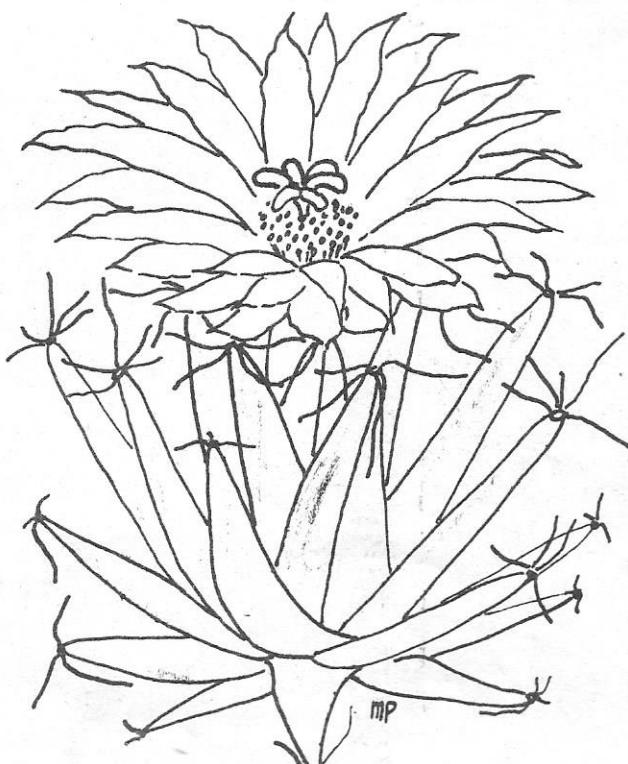
Lithops salicola

Conophytum fenestratum

Pretnar

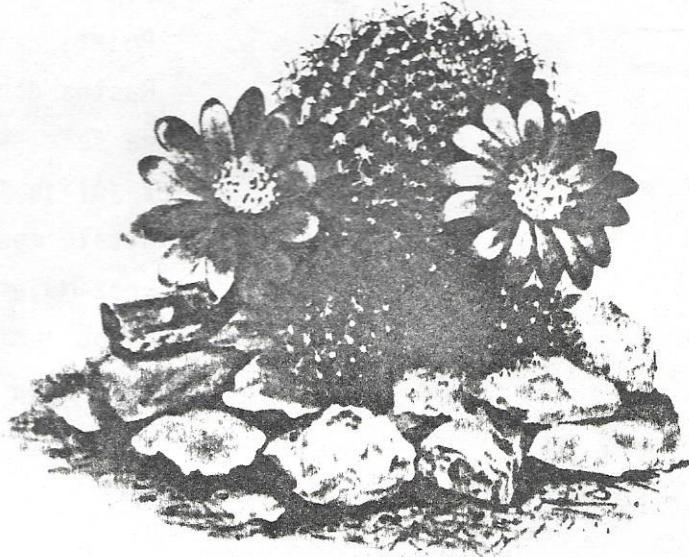
Leuchtenbergia principis

KAKO JE BILO V ZASAVJU?

Manjše število članov našega društva je konec septembra napravilo prijeten izlet v Zasavje z vlakom. V Brežicah sta nas sprejeli gospa Dernikovič in Zalokar. Za ogled čudovitih nasadov dalij v Krškem smo bili prepozni, zato smo od gospé Zalokar prejeli le šop dalij, ki so še kljubovale prihajajoči jeseni. Ogled vrtnarije v čatežu je bilo za nas veliko doživetje. Inženir agronomije nam je nesebično razlagal, kako jim uspe vzgojiti stotisoče lončnic in rezanega cvetja. Tudi vinska klet v Brežicah je naredila na nas izreden vtis. Odžejali in najedli

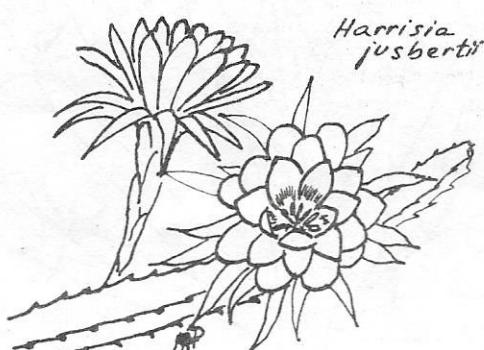
pa se nismo tam, ampak v bližnji gostilni, kjer so nas že čakali s "kraljevskim" kosilom. "Režiser" tega lepega izleta je bila gospa Dernikovič, ki nam je na koncu tudi razkazala svoj vrt z redkimi rastlinami in lončnicami, ki so še ostale od nekdaj velike zbirke kaktusov. Sedaj imajo osrednje mesto prečudovite fuksije. Iz Brežic smo se odpeljali z željo, da se ponovno vrnemo v ta kraj v večjem številu in si ogledamo še kakšno zanimivost.

Peter Jerin

Aylostera spegazziniana

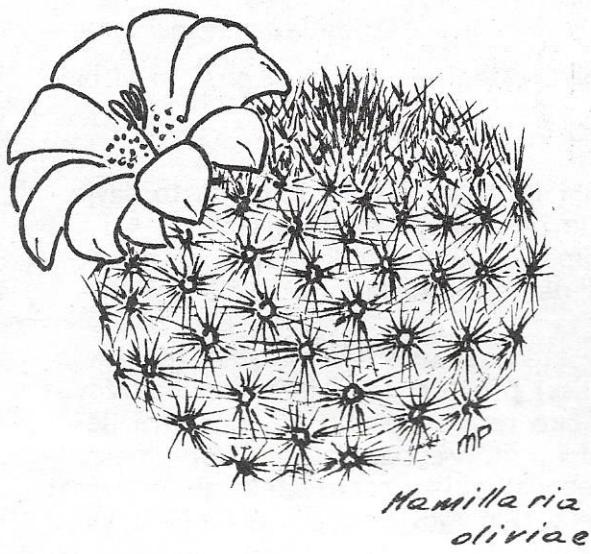
ZAKAJ JIH IMAMO RADI

*Harrisia
jusbertii*

Rastlinski svet je obsežen in pester, pokriva zemljo kot preprog, ki je v vsaki prodajalni stkana v svojski, neponovljivi vzorec. Naša dežela prav gotovo ne zaostaja za drugimi v tej enkratnosti. V vsakem letnem času si nadene naš raj pod Triglavom novo podobo. Zacveto gaji spominčic, zavalovijo cvetoče trave po se-

MAMMILLARIA OLIVIAE Orcutt

*Mammillaria
oliviae*

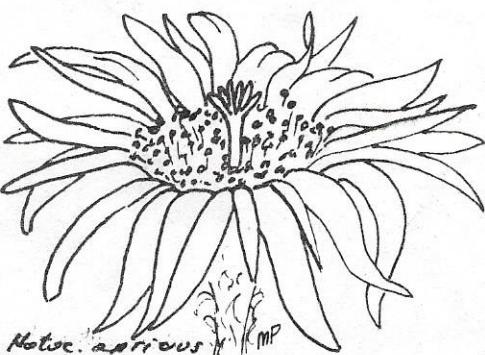
če staro znane kakteje nenadoma postanejo zopet privlačne, mora za to res biti poseben vzrok. Nekaj takega se je zgodilo tudi pri tej mamilariji, ki je bila opisana že leta 1902, potem pa je bila za dolga desetletja izven posebnega zanimanja zbirateljev. Danes ona obogačuje naše zbirke skupaj s podobnimi vrstami velikocvetnih mamilarij.

Mammillaria oliviae je k nam prispela iz Arizone in Sonore. Njeni do 3 cm veliki cvetovi so zares nekaj posebnega, odprose v začetku junija v vencih v sebi svojstveni magenta rdeči barvi. Robovi cvetnih listov so rožnate barve, sepale spodaj zelenaste, črta po sredini pa rdečkasto rjava. Pestič ima bele barve s sedmimi olivno zelenimi brazdami. Plod je škrlatno rdeč, seme pa bleščeče črno. Poleg tega se skladno bleščijo številne bele robne bodice s 3 - 4 ravnimi srednjimi bodicami, nad motno zelenim telesom, ki zraste do 10 cm v višino v premeru pa doseže 6 - 7 cm. Bradavice ob bazi so štirioglate zgoraj pa okrogle. Aksile niso poraščene, areole pa imajo malo volne ali kmalu ogolijo.

Poleti cvetoče mamilarije, kakor tudi tale vrsta, niso posebno občutljive. Razumljivo je, da zahtevajo v času cvetenja veliko toplote in sonca. Temperatura pri prezimovanju ne sme biti nižja od 8° C. Dobro uspeva na lastnih koreninah, ali pri cepljenih primerkih je cvetnost obilnejša.

Najditelj R.C.Orcutt (1864-1929) botaničar in trgovec s kaktejami iz San Diega v Kaliforniji jo je poimenoval po svoji soprogi Olivi.

Backeberg v svojem Lexikonu navaja, da je ta mamilarija samo forma *M. microcarpa*, kateri manjka srednja kljukičasta bodica.

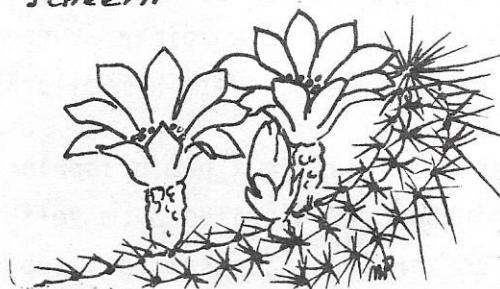

Kunej Josip

nožetih, zadišijo lipe, v soncu se odpro zvončnice in sleč, poleg pa zore njive pšenice, se bohotijo sadovnjaki, vinogradi, gozdovi. Dovolj rodovitne zemlje za kmeta in dovolj lepote za slikarja.

In vendar žene človeka radovednost ali kaj po svetu, da stika še za drugačnim in zanimivim, do koder mu seže korak, še več, do koder mu seže misel. Tako najdemo kot spominke, ki jih je nekdo prvi prinesel s potovanja, v tesnem mestnem stanovanju koščke džungle, stepe, puščave, daljnih morskih obal in visokih gora. v majhnih lončkih vdano rastejo kupčki trnja, **kaktusi**.

Echinocactus scheerii

ZAKAJ JIH IMAMO RADI? **to trmasto šavje.**

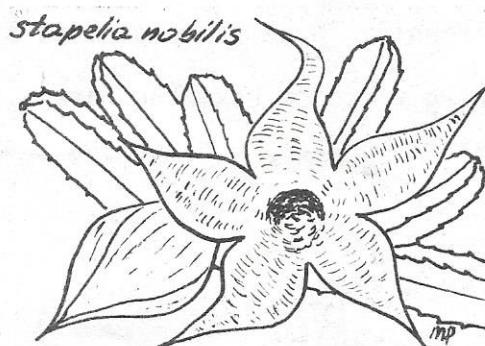
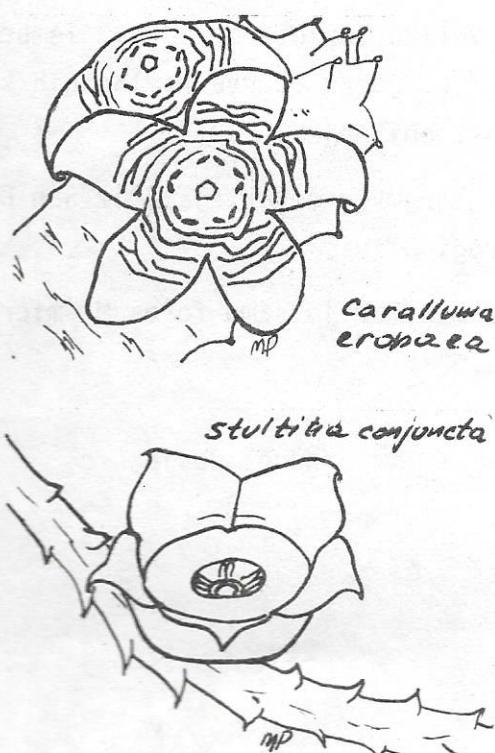
Ali nam je naša lepa dežela premalo? Ali moramo imeti vsaj občutek, da je ves svet naš? Ali nam je morda tuje bližje kot domače?

Kotiček v stanovanju, ki je določen za njihov življenski prostor, je poln malih bodežev. Nevajeno oko ne bo opazilo kaj dosti različnosti med njimi. Vendar je vsak kot umetnina zase. Posebnost oblik, razvrstitev iglic, pestrost cvetov, nešteti barvni odtenki in svojske življen-

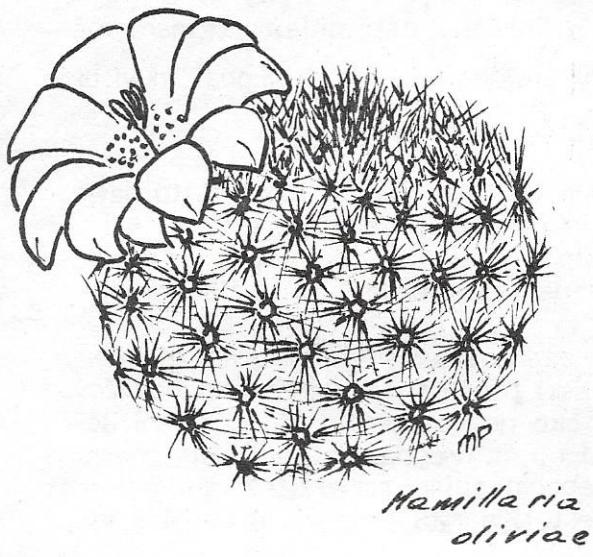
ske nevade predstavljajo očitno svoj svet. Ob negi in pozornosti gojitelja živijo, rastejo, cvetejo in se množijo. Brez pomoči človeka tega ne bi zmogli v razmerah, ki jim niso prilagojeni. Dajejo nam priložnost, da skrbimo zanje, da jih spoznavamo, da razmišljamo o njih – to pa pomeni **rad imeti**.

Morda sta si človek in kaktus najbližja takrat, ko kaktus razpre svoj nenavadno nežen in barvit cvet. Kot da bi hotel povedati, da je vsakdanjost trnasta, cvetovi pa so le za praznike. Kot da so tudi človeku dan za dnem potrebne sršeče ostre bodice, da preživi v čudni puščavi življenja in si komaj še upa kdaj pokazati prijazen obraz.

Marija Prelec

MAMMILLARIA OLIVIAE Orcutt

*Mammillaria
oliviae*

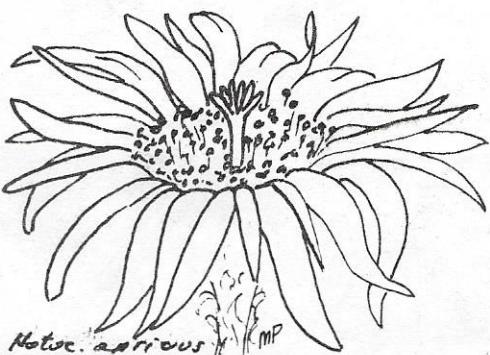
če staro znane kakteje nenadoma postanejo zopet privlačne, mora za to res biti poseben vzrok. Nekaj takega se je zgodilo tudi pri tej mamilariji, ki je bila opisana že leta 1902, potem pa je bila za dolga desetletja izven posebnega zanimanja zbirateljev. Danes ona obogačuje naše zbirke skupaj s podobnimi vrstami velikocvetnih mamilarij.

Mammillaria oliviae je k nam prispela iz Arizone in Sonore. Njeni do 3 cm veliki cvetovi so zares nekaj posebnega, odprose v začetku junija v vencih v sebi svojstveni magenta rdeči barvi. Robovi cvetnih listov so rožnate barve, sepale spodaj zelenaste, črta po sredini pa rdečkasto rjava. Pestič ima bele barve s sedmimi olivno zelenimi brazdami. Plod je škrlatno rdeč, seme pa bleščeče črno. Poleg tega se skladno bleščijo številne bele robne bodice s 3 - 4 ravnimi srednjimi bodicami, nad motno zelenim telesom, ki zraste do 10 cm v višino v premeru pa doseže 6 - 7 cm. Bradavice ob bazi so štirioglate zgoraj pa okrogle. Aksile niso poraščene, areole pa imajo malo volne ali kmalu ogolijo.

Poleti cvetoče mamilarije, kakor tudi tale vrsta, niso posebno občutljive. Razumljivo je, da zahtevajo v času cvetenja veliko toplote in sonca. Temperatura pri prezimovanju ne sme biti nižja od 8° C. Dobro uspeva na lastnih koreninah, ali pri cepljenih primerkih je cvetnost obilnejša.

Najditelj R.C.Orcutt (1864-1929) botaničar in trgovec s kaktejami iz San Diega v Kaliforniji jo je poimenoval po svoji soprogi Olivi.

Backeberg v svojem Lexikonu navaja, da je ta mamilarija samo forma *M. microcarpa*, kateri manjka srednja kljukičasta bodica.

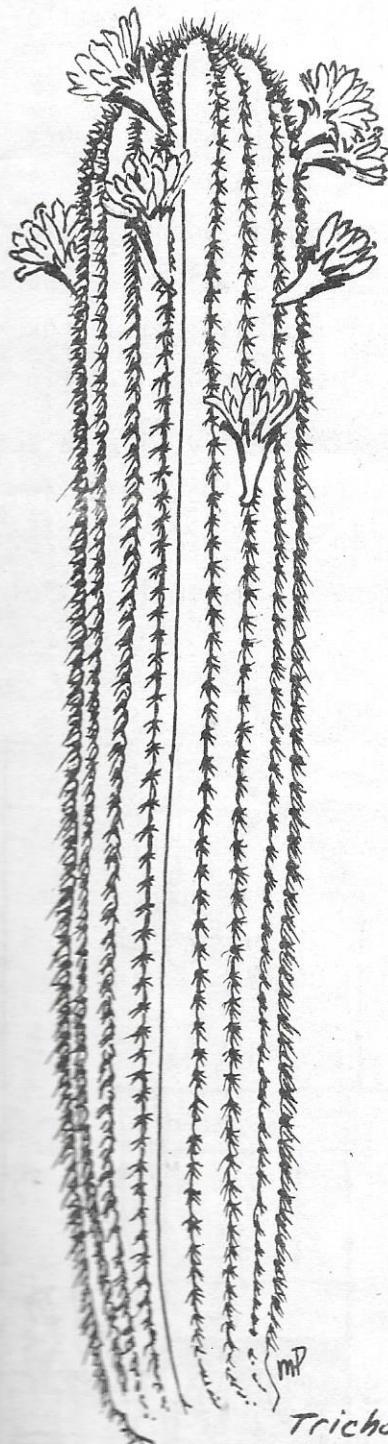

Kunej Josip

UKRADENI KAKTUS

(Iz K. Čapkove knjige "Ukradeni kaktus in druge zgodbe" - poslovenil Ciril Jeglič) (Sadjar in Vrtnar, maj-junij 1942) (nadaljevanje)

* * *

Trichocereus

Naši člani sploh niso sposobni, da bi kradli, razen, recimo - kdaj pa kdaj kak majhen kaktus; no in če bi imel kdo od naših res kdaj v rokah Wislizenija, bi ga gotovo pokazal ostalim članom, da bi to redkost skupaj počastili. Oba gospoda sta opozorila na to, da so v tem kraju razen priznanih in tolerantnih sekt še posamezni divji kakteisti - in ti so najhujši. To so ljudje, ki se zaradi strasti pisano gledajo z omenjenimi sektami in so tudi sicer nagnjeni v krivo vero in v nasilna dejanja. Ti divji kakteisti, o ti so pa vsega zmožni!

Torej pri obeh gospodih nisem ničesar opravil. Kaj sedaj? Splezam v našem kraju na lepo javorjevo drevo in začnem tuhtati. Verjemite mi, nikjer ni mogoče bolje premišljevati kot visoko na drevesu. Tam se človek počuti brez vezi; veter ga zible, on pa opazuje vse zadeve z nekega višjega stališča. Menim, da bi filozofi morali živeti na drevesih kot ptiči kobilarji. No, tam zgoraj v javorjevem drevesu sem iztuhtal bojni načrt.

Najprej obletam vse svoje znance in jih sprašujem: "Ljudje božji, ali pri vas kakteje nič ne gnijejo? Stari Holben jih nekaj potrebuje za svoje poskuse!" Brž sem nabral nekaj sto kilavcev in jih potaknil ponoči med druge v Holbenovi zbirkki. Dva dni se potem nisem ganil, tretjega dne pa dam natisniti v vseh časopisih:

SVETOVNOZNANIM HOLBENOVIM ZBIRKAM PRETI POGIN.

Poročajo nam, da je napadla čudovito rastlinstvo v Holbenovih rastlinjakih neka nova, doslej neznana bolezen, ki se je bojda vtihotapila v naše kraje iz Bolivije. Podlegajo tej bolezni zlasti kakteje. Kuga se nekaj časa ne pojavi očitno, kasneje pa začno gniti korenine in nadzemni deli. Kaže, da je bolezen epidemična in da se naglo širi z mikrosporami, ki pa še niso raziskane. Zato so sedaj Holbenove zbirke za javnost zaprte.

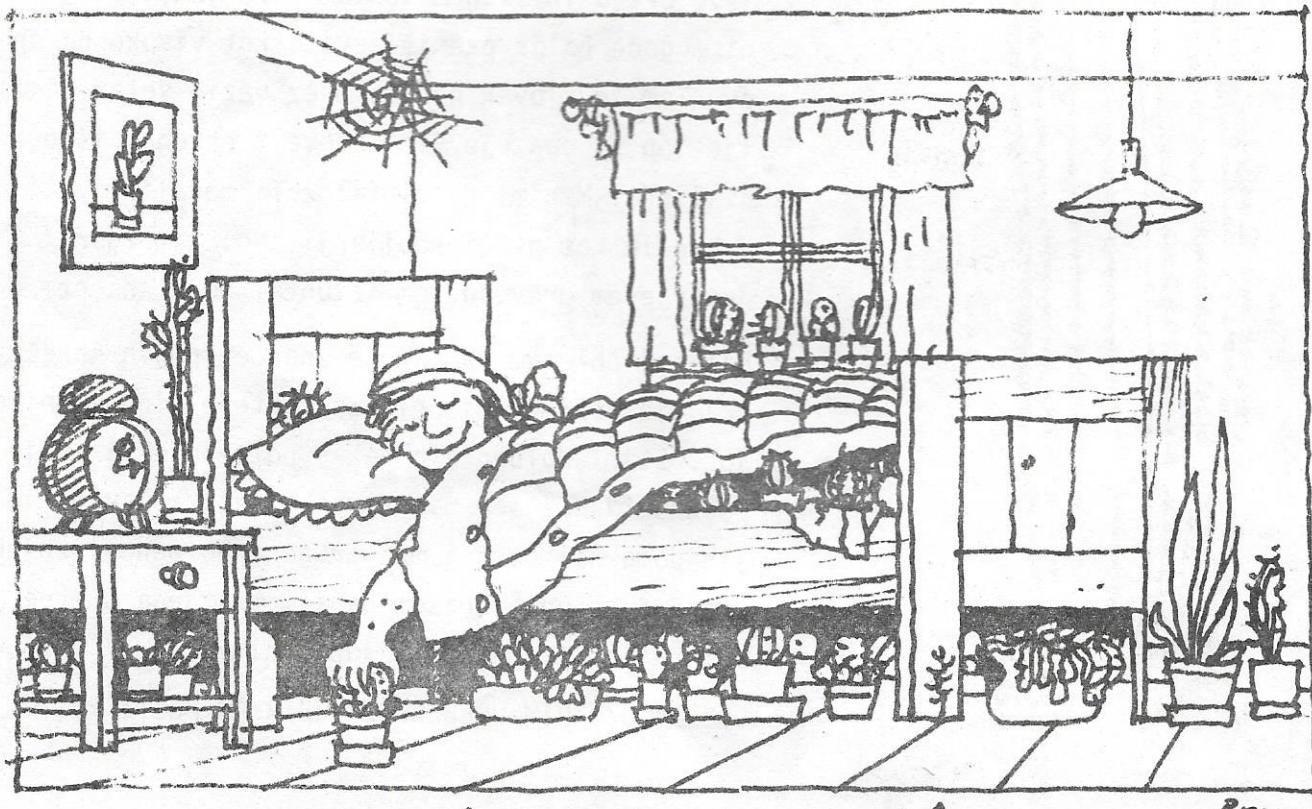
Približno čez deset dni - medtem smo se morali prav skrivati, da nas gostitelji kaknej s svojimi vprašanji ne raztrgajo - pošljem časopisom še drugo obvestilo:

ALI SE BO POSREČILO REŠITI HOLBENOVE ZBIRKE?

Kakor nam poročajo iz zanesljivega vira, je profesor Mackenzie iz Kewa prepoznał bolezen, ki je napadla svetovnoznané Holbenove kakteje, kot prav posebno vrsto tropskih plesnobnih glivic *Malacorrhiza paraguayensis* Wild. Gospod profesor priporoča škropiti rastline s Harvard-Lotsenovo tinkturo. Po tej metodi so na Holbenovih zbirkah izvedli široko in temeljito zasnovane poskuse, ki so pokazali sijajne uspehe. Pri nas prodaja Harvard-Lotsenovo tinkturo trgovina ta in ta.

Ko je bila ta vest objavljena, je v tisti trgovini že sedel detektiv, jaz pa sem čakal pri telefonu. Komaj mineta dve uri, že me uradnik pokliče: "Gospod Holan, ga že imamo!" Deset minut za tem že držim možica za vrat in ga stresam iz kože. "O, gospod", protestira možic. "Kaj vendar počenjate z menoj? Saj sem le prišel po znano Harvard-Lotsenovo tinkturo ...".

(nadaljevanje prihodnjič)

zimsko „prebujanje“

Brezar
KK